

Передплата
на «РУСЛАНА» виносить:
в Австрії:
на цілий рік 10 зр. (20 кор.)
на пів року 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові щотижня, крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літдог ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавсманч.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Рекламації неопечатані відій від порта. — Оголошеня зичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Натсланім» 20 кр. від стрічки. Падяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Concordia parvae res crescunt...

(о.) У вчерашній нашій статі п. з. «Московські рублі і польська інтрига» вказали ми на хитрощі московфільського «Галічаніна», сеї опінії московфільської політичної організації, що прийняла в свою основу принцип культурної, літературної та політичної єдності з Росією, з другого-ж боку принцип нищення всего — як називають — «українофільства».

Зазначили ми, що серед хаосу, який визвали ті «патріоти»-рублехани, та стара компанія московських шпівнів як Ванічек, в епоці поконсолідаційній, коли почули ся опять зізольованими, як колись в році 1891, — товчуть они незорієнтованій ще провінції знова свою ідіотичну пісоньку палочника-Мончаловского... про «польську інтригу»... і вже супоставляють навіть осоружну їм нову організацію, що має руско-український характер, з основами т. зв. Барвіньшукізму...

«Уви, уви, ужас!... польська інтрига!... Барвіньський!», а дальше очевидно і — «ягайлонська ідея!... Так рикнула та червоточина нашого національного організму і тим маревом хоче полошнити... наївних.

Ні! не польська, а хиба... кацапська інтрига, а кацапська в тім, що московфіли ясно бачать, яка небезпека грозить їм...

Овид нашої національної роботи прояснює ся. Очумлені колись консолідацією з ренегатами люди-патріоти очуняли, а замаравши тоді руско-український прапор кацапскою грязію в наслідок неприродної злуки з тими запроданцями, рублеханами, очистили, хоч не зовсім, свої душі і згуртувавши ся знова на основі руско-української ідеї та, як небудь не викінчили они своєї організації у всіх деталях і лишили ще задну фірточку для утопії «шорів»

на кацапів в роді Короля (се їх вже такий оптимізм) — то всеж таки прочистили они воздух і нашу народну атмосферу від кацапского чаду і принципом українофільства доконали бодай трохи вентиляції.

І в тім як-раз от і небезпека для московфілів, що ті національні демократи, чи демократичні націонали, прийняли в основу своєї організації ту саму руско-українську основу, якої все і непохитно держали ся ті проклятуці Барвіньшучки!...

Брат Асіп Мікітовіч, славний палочник з гори Льва, консолідаторе з пацкою, — на жаль зненавиджена тобою Україна регабілітує ся, бо приходить до ума, твоя палочна консолідація розвіяла ся, пішла в дубину, а ти брат Асіп пашол в дураки: Групи руско-українського принципа спільною основою наближають ся мимоволі, і ти бачиш те наглядно, що омут-хаос минає ся, а непорочний принцип українства — хоч не по формі, то всеж таки на ділі з'єднує, мимо твого скреготу, синів одної неньки України. — Так, се, по твоєму, «українофільство» є тим миротворним бальсамом, се той задаток будучого роз'єму для розбратаних братів, синів одної вітчизни, се та оливна залузка, що підносить ся в гору по поганій, братоубійчій особиді.

Геній України велить в тій важкій хвилі роз'єднаним українофілям-братам призадумати ся над однакою для всіх щирих Українців тяжкою ситуацією а може і розоружити ся, бо сей Геній мусить побідити своєю непорочністю і своїм могутнім зазивом! Чей всіх рівно одушевляє талісман Тарасового поклику:

«Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Сьвіт правди засьвітить
І помолять ся на волі
Невольній діти!...»

Чей встанемо і порвемо разом кайдани на нашу народну гадку, ким би они і не були ковані?

І як лякає ся московфільська черв «Галічаніне», аби усі позитивні елементи, стоячі на руско-українській почві, не злучили ся до праведної і принципіальної кооперативи в цілі спільної народно-політичної та культурної роботи, і хоч як бажає та кліка ренегатів мутити своїм лицемірним «сагласієм», вводячи лише хиба фактичний розбрат і роз'єрене в круги чисто руско-українські, хоч як при тім лицемірстві із «сагласієм» на устах бе тарабаном в дійсно одностумних українофілів і хоче серед руско-українського загалу примінити хитроньку фінту «divide et impera», аби творити дальше хаос, братоубійство, остракізм і омут — бо він лише клигає нашою межіусобицею і распрею, як колишня Польща нежондем, — так знова можна чей надіяти ся, а з нашого боку і завірити, що пуста твоя робота, кацапський черве, щось точив наш народний організм, — не сточив ти єго, бо правдиві, щирі патріоти усіх груп наших вже раз тебе обличать!...

Аби mit dem Bade das Kind nicht ausgiessen, і аби для ріжної колісї тактики політичної не загірити у взаїмнім ворогованю спільної мети, не яло ся вже, задля своїх обосторонних похибок колишних, пожирати ся взаїмно, чим лише зробить ся ралість для скверної кацапскої чи якої иньшої ворожої мафії!...

Досить вже хаосу, досить було поля для всякої протинародної кирині! Геній України, нам всім рівно дорогої, рішучо велить нині скликати ся до спільного діла і праведним, непорочним духом обняти усю недолю нашої батьківщини, забути собі взаїмно рекримінації і тактичні похибки та стати плече об плече до кооперативи, до злуки усіх руско-українських елементів

12

Скапаний сьвіт.

Штука в 4 діях зі сьпівами і танцями

ВЛАД. ОРКАНА

переклав:

Йосиф Стадник.

(Далі.)

2-гий вихід.

ТІ, СОБКО, ЗУЗЬКА.

СОБКО (входить, співаючи).

Сонечко ясеньке

Милое, милое,

Застало нас рано

У двоє, у двоє...

ЯГА (бурмоче...) трое, четверо, пятеро...

СОБКО. Що? Ти будеш мене передражняти! (заточує ся, підриває стільчик, Яга паде на землю).

НАСТЯ (до Собка). Що робиш? (до Яги). Иди до другої кімнати тай там числи, доки не перестане.

СОБКО. Хто мені перед очи стане... (заточує ся, бе кулаком об стіл). Saperment! teremtetee!

ГАЛЬЖБИТА. Уже зачинає ся!... Господи! (відвертає ся до печи).

ЯГА (іде до дверей, держить ся за підгрудь і бурмочить...) Трое, четверо, пятеро... Пожди, опришку, гільтаю, кулявий псе... (виходить...)

3-тий вихід.

ТІ, КРІМ ЯГІ.

СОБКО (підходить до Гальжбіти). Що ти, гадинько, говорила, що? (Гальжбіта мовчить).

НАСТЯ. Кусати — то вміє, гадюка!

СОБКО. Ну, чомуж ти така тихонечка стала?... Га?

НАСТЯ. Бо нема чоловіка в хаті...

СОБКО. Кудиж то твій чоловік пішов?

ГАЛЬЖБИТА. Чого ви хочете від мене?

ЗУЗЬКА (підходить і глядить їй в очи). Знаєш ти мене? (Гальжбіта відвертає голову).

СОБКО (до мачоги). Зачиніть двері!... (Настя вибігає до сінєй, Собко сідає при столі).

4 тий вихід.

ТІ КРІМ НАСТІ.

ЗУЗЬКА (до Гальжбіти). Я тобі не на руку!... Рада-б мене позбути ся!...

ГАЛЬЖБИТА. Нікому на дорозі не стою...

ЗУЗЬКА. Відвертаєш ся від мене... а я хочу з тобою говорити. Одно хочу тобі сказати...

ГАЛЬЖБИТА. Ну?

ЗУЗЬКА. Що я-б тебе... так зміняла!... (показує їй перед очи, як мене ся ладманє).

ГАЛЬЖБИТА (сумно). Знаю...

ЗУЗЬКА. То добре. А знаєш, що ти мені вкрала? (Гальжбіта глядить зачудована). Мені — чоловіка, дітам — батька, — ціле моє щастє! Цілісьньке щастє!... Чувш!?

СОБКО (сьміє ся). Го! го!

ЗУЗЬКА. Стопане жите і біль — сьміх людский і погорда — всьо! (плаче). Усе через тебе!!

ГАЛЬЖБИТА. Боже! (Глядить сильно відкритими очима перед себе).

ЗУЗЬКА. Не дивуй ся! Ти знала добре, що робиш!...

ГАЛЬЖБИТА. Ні! (затинає ся).

ЗУЗЬКА. Знала! Не говори. В тебе був ґрунт, віно. Парубків доволі. Тільки пальцем кивни, — повно-б прибігло... А я без кришинки землі, без кусника... Знайшов ся чоловік, що мене хотів брати — пощо ти заступила мені дорогу?! Пощо? Парубків — скільки хоч! — пощо ти єго вибрала?!

ГАЛЬЖБИТА. Тато вибрали...

ЗУЗЬКА. Не приневоліли-б тебе!...

ГАЛЬЖБИТА. Приневоліли би!

ЗУЗЬКА (нагло). То відкинь ся тепер. Розведи ся!

з чистим, козацьким серцем і гадками, а посяралять ся пропагатори лицемірного «сагласія», сеї хитренької вудки на найвних, національно безхарактерних, бо discordia parvae res crescunt, — і всенародне спільне діло мусить побідити, з другого ж боку остракізм і фракційна проскрипція щирих наших людей-патріотів най пропаде з москвофільською марою, бо се хиба хаос, а хаос се discordia, a discordia et maximae dilabuntur

3 виборчого руху.

Вячеслава Будзиновського, кандидата на IV. курию в Тернопільщині, арештовано вчера в Народній Торговлі в Тернополі. На передвиборчих вічах, а головню в своїй брошурі, виданій до виборців в руській і польській мові, прокуратор Півкоцький добачив злочин обиди мавстату, заколоту публичного спокою і образи релігії та дотичні акти відступив судова, а радна палата мала оноді ухвалити арештоване Будзиновського на підставі §§. 301, 302 і 65 зак. к. Міска поліція одержала була устний наказ, але доперва на письменний наказ слідчого судії удада ся разом з жандармерією за Будзиновским. Коли жандарм приступив на улицю до Будзиновського, сей втік до Народної Торговлі, а на німецький розказ арештована відповідь: «nem tudom deutsch». Опісля сів неподвижно так, що поліцаї мусили винести его на руках до ф'якра і перевезли до суду. Товни публіки залягали довго улицю 3. мая, обговорюючи сей факт. — В Збаражжя арештовано молодого Остапчука за розповсюджене брошури Будзиновського.

До Wien. Tagbl. телеграфують з Тернополя: Руско-національні кандидати: оо. Мишович і Танякевич, др. Трильовський, Будзиновський, Старух, на передвиборчих зборах в Золочеві, Глинянах, Чорткові, Збаражжя, Скалаті, дали на інтерпеляції що-до жидівської справи вимінаючі відповіді і з сеї причини буде їх поборювати вольнодумна (читай жидівська — Ред.) сторона.

Кацапи киринять вже і в Перемишлі. Дня 23. с. м. відбули ся довірочні збори москвофілів під проводом о. пралата Войтовича, які урадили оснувати комітет з 100 осіб зміж селян (справдешні хлопохачи!) і «ревнивих священиков» та розпочати агітацію проти «несимпатичних і накинених народу махерами» кандидатів о. Захаріяевича, Яросевича і Ганкевича.

В Долині скликає виділ «Селянської Ради» передвиборчі збори на день 12. падолиста, о год. 11. рано, в салі повітової ради. На збори запрошено кандидатів IV і V курий.

Чи не за багато кандидатур появило ся в бучацькій! На передвиборчих зборах в Бучачі дня 27. с. м. під проводом п. Телишевско-

ГАЛЬЖБИТА (наївно). Та чиж він вже не мій? Шож ти хочеш?

ЗУЗЬКА. Не твій! Вкрадений!

СОБКО. Го! го! го!

ЗУЗЬКА. Він мій був, перед тим, як ти его мала...

ГАЛЬЖБИТА. Таж ти его уже наїла ся — і шож тобі?

ЗУЗЬКА. Він батько моїх дітей!

ГАЛЬЖБИТА. Векорі буде батьком моїх!..

ЗУЗЬКА (сказано). Не дїждеш того! Собку! (летить до него — божевільно). Розум мені мішає... Чуєш ти, що она каже? Батьком її дїтий... Га! га! га! (звертає ся нагло до Гальжбіти). Звасш ти, чим я для него була?...

ГАЛЬЖБИТА. Полюбовницею...

ЗУЗЬКА (сильно). Такою, як і ти!

СОБКО. Го! го!

ЗУЗЬКА. Ліпшою! Сторазів ліпшою!

ГАЛЬЖБИТА (обрушена). А... вінчане?

ЗУЗЬКА. З тобою перед престолом. —

ГАЛЬЖБИТА. А з тобою?

ЗУЗЬКА. Без свідків — що хто воліє?

Присяги тоті самі.

ГАЛЬЖБИТА. А додержав їх тобі?

ЗУЗЬКА (в лютости). Ти виною!!

СОБКО. Пощо ти лізла?

(Далі буде).

го промовляв насамперед кандидат з V курий п. Йосиф Гурик і збори оголосили его кандидатуру. На IV курию було чотирох кандидатів: др. Коцюба, нотар Стеф. Танчаківський, Лукаш Дембицький (селянин латинник) і Іван Косарчин. Промовляли всі чотирі, а по довшій дискусії більшість зібраних заявила ся за кандидатуру селянина Івана Косарчина. Предсідатель і оголосив сю кандидатуру. Потім вибрано новий комітет виборчий. Засідане сего комітету відбулось уже нині (дня 30-го с. м.) о 4. год. пополудни. В середу (31-го с. м.) відбудуть ся віча, а то: о 9. год. рано в Язлівці а о 4. год. в Трибухівцях при участі обох кандидатів пп. Гурика і Косарчина.

З Заліщицького доносять, що дня 26. с. м. відбули ся передвиборчі збори в Тлустім. Збори яких 200 селян прийняли одноголосно кандидатуру о. Олесницького на IV. курию, однак не було кандидата на V. курию, а наряд був невдоволений з того і домагав ся конче, що і сего кандидата хоче видіти і пізнати. Др. Кулачковський кандидат з V. курий на сей округ, перебуває тепер, о скілько знаємо, у Львові для порозуміння з львівським центральним комітетом, так як поставлено ему за услівє узискане аробати сего комітету. Незабаром др. Кулачковський стане перед виборцями і доситьучинить їх загальному бажаню.

Поляки, а будучий парламент.

Під таким титулом оголошує N. fr. Presse розмову одного львівського кореспондента з визначним членом польського «Кола» з державної ради. Б. посол сказав, що загальним переконанем є, немов то будуча державна рада не буде спосібною до праці, а нова проба Кербера до відтягнення Чехів від обструкції не удасть ся. Однак польське «Коло» є переконаня, що новий парламент повинен стати спосібним до праці мимо Чехів, а навіть проти них — так з огляду на край як і на державу. Коло польське перше мало відвагу зірвати з давню більшістю і за почином свого енергічного презеса Яворського сотворити більшість, охочу до праці, яка виступила проти чеської обструкції. В Колі польським уважають всі похибкою президента міністрів се, що зараз по першій атаці Чехів зложив оруже і замкнув парламент.

Голоси в «Колі» про зміну конституції на случай непродуктивности нового парламенту та про привернене посередних виборів замовкли, від коли цісар висказав ся в Явлі, що про зміну конституції не може бути бесіди. Якої гадки є президент міністрів, ніхто не знає, бо др. Кербер мовчить завзято. На послідних парадах провідників польського «Кола» в Галичині висказано потребу утворени в будучім парламенті «більшости охочої до праці», яка вже істнувала дня 8. червня і на 420 послів числила 300 голосів. Ся більшість не оголошувала би жадної програми, але повинна би заняти ся виключно економічними справами, щоби в сей спосіб перемажено чеську обструкцію через покладжене бюджету, інвестиційних і других економічних предложень.

В польським «Колі» висказували ся також, що нова більшість може лише непохитною енергією зіоловати цілковито Чехів, а сеї можна надїятися лише від парламентарної управи, яка складала би ся з головних груп більшости. Доперва по залагодженю найпильніших економічних квестий, можна буде приступити до національних справ. Коли парламент раз перемаже обструкцію, то тоді вже его машина буде функціонувати нормально. Що дотичить польського «Кола», то оно верне до парламенту в сій самій скількості послів, як давнійше. З усіх послів, яких вибирає Галичина, дотепер 55 було в польським «Колі». На будуче падієсь «Коло» не менше 50 послів і тим способом буде по Молодочехах найсильнішим сторонництвом в парламенті.

Характеристика поезій

Петра Гулака-Артемовського.

(Далі).

II.

Не на однім місци в своїх одах сьвіває Горацій про марність сего сьвіта.

«В щастю і нещастю однаково міркуй ся Чи в журбі будеш жити, чи вино меш спивати, умерти мусиш! Твій дім і село над Тибром — все покинеш, а назбираними гріншми покористуєсь иньший. Чи богатий і потомок короля Аргівів, Інаха, чи бідний із найнижшого роду — все одно; кождий стане жертвою непощадного Плутона, «regis Orci»,... читаємо в одній оді Горація.¹⁾

«Не сліди, бо не яло ся знати, яка доля тобі суджена. Не питай астрологів, що на ззір Вавилонців зі зьвізд читають, чи багато проживеш зим, чи може послідну. Уживай дня і не вір слідуючому!» — кличе Горацій в иньшій піснї.²⁾

«Скоро біжать літа! Побожність не здержить ні старости, ні неумолимої смерти. Гека-томбами не умолиш безслідного Плутона. Треба лишити і землю і хату і любу жінку!...»³⁾ відзиваєсь Горацій.

Се головні гадки, які часто повтаряє Горацій⁴⁾. На них оснований Артемовський свої стихотвори, в яких сьпіває нам про марність сего сьвіта. З давнійших его поезій виступає сей мотив в двох посланях до Пархома і в посланю до Терешка.

Поет веде Пархома «в щастю не брикати», «в нудзі притьмом не лізти до неба». Якби хто не мудрував, кождий умерти мусить. І сей, що каратає свій вік в журбі і сей, що забавляє ся в шинку при цимбалах, кобзі і сопілці і сей, що хропе під тином і сей, що оре землю та збирає гроші, — всі мусять умерти. Покинуть майно і оставлять другим. А чи батько твій був соцьким, чи на панщині працював, — все одно, бо смерть зрівняє всіх в землі⁵⁾.

Що зазуля докувала, читаємо в другім посланю до Пархома, сего дожити треба. Більше шкода й бажати і хоч всіх знахорів збори, хоч покумай ся з всіма відьмами, ніхто не скаже, коли прийдеь тобі умерти. Поет фаталіст, коли пише:

Терпи! за долею, куди похне, хились,
Як хилить ся од вітру гілка,
Чи будеш жить, чи вмреш, Пархоме,
[не журись!]⁶⁾

В посланю до Терешка відзиваєсь рівнож поет: «Всі помремо! Ти теж Терешку згинеш!» І як колись Горацій потїшав Вальгїя, що оплакував смерть сина, Миста⁷⁾, так Артемовський потїшав Терешка і Одарку, що стратили сина на війні між Росією а Наполеоном:

«Не перший твій, та й не останній Влас,
Що в москалях уклали під Французом,
Ой не таких стяли! Нехай боронить Спас,
Що й кендюх розлетівсь із генеральским
[пузом!]

¹⁾ «Aequam memento rebus in arduis Servare mentem, non secus in bonis Ab insolenti temperatam Laetitia, moriture Delli. Seu maestus omni tempore vixeris Seu te in remoto gramine per dies Festos reclinatum bearis Interiore nota Falerni.

Cedes coemtis saltibus et domo. Villaque, flavus quam Tiberis lavit; Cedes; et extractis in altum Divitiis potietur haeres. Dives ne priscus natus ab Inacho. Nil interest, an pauper et infima De gente sub divo moreris. Victima nil miserantis Orci.

Quintus Honoratius Flaccus... Curante et emendante N. E. Lemaire. Parisiis 1829. Том I. стр. 197. і сл. Liber II. carmen III. «Ad Q. Dellium».

²⁾ «Tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi Finem Di dederint, Leuconoe; nec Babylonios Tentaris numeros: ut melius, quicquid erit, pati! Seu plures hiemes, seu tribuit Iupiter ultimam...»

... Carpe diem, quam minimum credula postero. Тамже: стр. 73. Liber I. Carmen XII. Ad (Leuconoe).

³⁾ Eheu! fugaces, Postume, Postume, Labuntur anni: nec Pietas moram Rugis et instanti Senectae Adferet, indomitaeque Morti; Non, si trecentis, quotquot eunt dies, Amice, places inlacramabilem Plutona tauris... Linqnenda tellus, et domus, et placens uxor...

Тамже, стр. 219. і сл. Lib. II. carm. XIV. «Ad Postumum».

⁴⁾ Порівнай: Тамже стр. 48 і сл. Lib. I. carm. IV. «Ad L. Sextium».

⁵⁾ Онішкевич: Op. cit. стр. 169.

⁶⁾ Тамже, стр. 79.

⁷⁾ Quintus Horatius Flaccus... стр. 199. Lib. II. carm. IX. «Ad Valgium».

А шож робити меш? То сказано: війна!
Он, кую замовлять, хто вміє, — иньче діло!
Того вже не лизне ні сам пан Сатана,
Той на гарматі гайда сьміло!..¹⁾

(Далі буде).

Ситуація в Китаю.

Ані європейські дипломати, ані вожди сполученої армії в Китаю не знають властиво, як мають заховати ся супроти жовтого велита. Китайці були, немов той слонь-великан, лїниви та байдужні і тільки легким нагроженем та призмаками в роді дарунків і перекупства можна було его спонукати до услуг цивілізованого світа. Але коли стали на него натискати, звірюка зворовила ся і тепер вже не знати, як з нею поводити ся. Строгі міри не взможі придавити сили стомілонового народа, а лагідне поступоване може его ще більше роззухвалити.

Льондонська Times заміщає телеграму з Пекина під д. 25. с. м., яка витикає вождам експедиції до Паотінгфу, що они придержувались лихо примієної лагідности. Занявши місто, не розрушили публичних будівлів, не покарали китайських урядників та взагалі щадили се місто. Вдовольнили ся лише нічо не значучим проходом війська через місто. Таку лагідність Китайці напевно эле зрозуміють. Не будуть єї толкувати гуманністю, але недостатком сили і потайним страхом вождів перед китайською силою. Ціла експедиція ще до того осьмішила ся і тим, що малі відділи французького війська випередили єї на цілий тиждень і при єї прибуттю були вже в посідаю вєх воріт міста. Як доносять, генерал Газеле вступив до міста аж тоді, коли вперід перед валами міста відбув конференцію з китайськими урядниками, які провинили ся в убійствах місіонарів і після того урядив дефіляду 300 вояків по місті. В сей спосіб карна експедиція зійшла на просту фарсу.

Однак се накликуване англійських та німецьких політиків до строгости проти Китайців також не має вигляду на успіх. Проти-чужинський рух в Китаю, який проявив ся тепер в боксерскім повстаню, обнимає вєє верстви китайського населєня і хотяй на разі мусів цофнути ся в глєб краю перед побідоносним оружем цивілізованого світа, то в будучности виступить тим могутійше. Держави мусять з коначности піддержувати теперішню династію, а тим самим кують оруже проти себе самих. Спни і вюки нинішних Боксерів будуть бороти ся з тою самою завзятостю, але новітнім оружем і в новітній військовій організації. Початок нового віку привіє початок китайської війни і буде відай свідком вікової борби жовтєї і білої раси.

Новинки.

— Календар. В середу: гр.-кат. Луки євангелиста; рим.-кат. Вольфганга. — В четвер: гр.-кат. Йоїла пророка; рим.-кат. *Вєєх Сьвятис.*

— Рускі паломники в подорожи до Риму прибули дня 24. с. м. до Рєки. Вєєх учасників було около 100. В Рєці в церкві ОО. Капуцинів о. єпископ Чехович, оо. митрати Білецкий і Волошинський та о. крилошанин Мільняцкий відправили Службу Божу сьпівану, соборну, на яку прибуло много вірних з міста і околиці, жадних побачити богослужєне в східнім обряді. Підчас богослужєня путники сповідали ся і причащали ся, а по відправленій Службі Божій та по сьніданю, на яке їх запросили ОО. Капуцини, розійшли ся громадками звиджувати місто і порт, а опісля устроїли прогульку до Аббазії. Того самого дня вечером відіхали вєє кораблем до Анкони. Так в Рєці як і в італійських містах наші сєляне, убрани в кожухи, звертали на себе загальну увагу тамошних мешканців. Італійці дотикали ся просто ваших кожухів, щоби наочно пересьвідчити ся, що се правдиві баранячі шкїри, а не підроблені. Статочним і взірцевим поведєнем наші путники зискали подив і честь у жителїв в Рєці.

— Письмєнні іспити, (під наглядом,) кандидатів учительського заводу в гімназиях і реальних школах відбудуть ся перед львівського комісєню іспитовою в днях 30. листопада і 1. грудня с. р. Устні іспити пічнуть ся дня 3. грудня с. р.

— Нові дирекції залїзниць. З Відня доносять, що дирекцію залїзниць в Станиславові має ся знести, а замість неї має ся засновати дві нові

дирекції: в Перемишля і в Чернівцях. Утворєня дирекції в Перемишля домагає ся корпусна команда, бо в часі маневрів в Яслі пересьвідчено ся, що конче потреба дирекції залїзниць в місци корпусної команди. В Чернівцях розширено би дотеперішню управу руху, приділюючи до неї деяких урядників зі станиславського персоналю.

— Процєс Гільзнєра. На початку вчерашної розправи заявив прєсїдатель, що трибунал прихилив ся до внесєня прокуратора о завїзанє сьвідків, щоби ствердити, чи тепер є більше кровавих плям на одїжи Грузївної, чим було їх по єї замордованю.

Опісля приступєно до переслухованя сьвідків. Сьвідок Філіпєнський зїзнав, що Гільзнєр носив звичайно палицю в горі загнєну, але коли єму прєзидент показав палицю Гільзнєра, то не міг рішучо сказати, чи єю палицю бачив коли у него. Сьвідок Пешак зїзнав під присягою, що він дня 29. марца бачив о 3. годїні пополудни, як Гільзнєр ще з двома якимись мушцїнами розмавлєв в лїску Бжєзїна, де опісля найдєно моцї Грузївної. Однак сьвідок зі страху перед жидами укривав ся довго з тим спостєрженєм. Позаяк віддалєне, на яке Пешак бачив Гільзнєра, вносило около 800 кроків, то покликано чотирох сьвідків, лікарїв-окулістів, Блягу, Мальковського, Дєпля і Халюпєцкого, яко знатоків, чи так далеко міг Пешак бачити. Вєє покликані заявили, що Пешак видить далеко, отже око єго не могло ошибнути ся що-до особи. Дальший сьвідок Вомеря описєє свою стрічу з якимсь мушцїною в лїсі Бжєзїна. Дня 29. марца о 4³/₄. год. пополудни сьвідок бачив, як хтось перед ним утікєв, але лиця єго не бачив, тому не може рішучо сказати, чи то був Гільзнєр. Утікєючий мєв руках палицю. Сьвідок Анна Бенєш, любка Гільзнєра, зїзнала, що Гільзнєр удержував зносини з нинішними дївчатами. Чи мєв зносини з Клімївною, про те не знає. Гільзнєр хотїв ся з Бенєшівною повінчати ся, але що він був жидом, тому не прийшло до подружя.

На тім покінчєно вчерашню розправу.

— Бюджет на 1901 рік. Міністерство скарбу одержало вже від поодиноких міністерств бюджетові прєлімінарі, які вже прийато. Однак показало ся, що треба буде конче ограничити прєдложені прєлімінарі з огляду на бюджет міністерства скарбу. Лише бюджет міністерства залїзниць не був під обрадами і в тїй справі западе небавом остаточне рішенє.

— Запомоги. Міністерство рільництва дало черновецькому Товариству красвої культури на рік 1900 такі запомоги: на піднесєне годівлі рогатої худоби 9.600 К, на годівлю свиний 600 К, на садівництво 1.300 К, на заложєнє взірєвєго складу навозу і гноївки 1000 К, разом 12.500 К.

— Фальшива вїсть. Прєфектура парискої поліції оголосила, що донєсєнє днєвників про атєнтат на прєзидєнта Любєта було неправдивє. Увязнєний робітник Кутїріє, обжалований о крадіж, вигадєв байку про замах на Любєта, щоби слава єго імені розійшла ся широко по сьвітї. При нїм не найдєно нїяких письм, що відносили би ся до атєнтату, ані не повєло ся досї віднайти слїду задуманого замаху.

— Жиди в школах. Після статїстичних виказів було в р. 1898. жидів в австрійських університєтах: у Віднї 1349, значить 25.4% чи то більше ніж чєтверта часть загального числа студєнтів; в Градци 23=1.6%, в Інсбруку 5=0.5%, в німецькїм університєті в Празї 372=32.9¹/₂, в чєскїм університєті в Празї 63=2.5%, в Кракові 221=17.1%, у Львові 329=19.7% в Чернівцях 147=39.1%; разом у вєєх університєтах австрійських було жидів 2.509 чи то 17% загального числа студєнтів. — В політехніках: у Віднї 449=26.8%, в Градци 13=4.2%, в Празї в німецькїй школі 99=25.3%, в чєскїй школі в Празї 27=3%, в Бернї 71=21.1%, у Львові 43=9.6% разом у вєєх політехніках 702=17.3%. В рільничій академії у Віднї було жидів 5=1.6%. — В гімназиях: долішньої Авєстрї 1697, горішньої 9, Сольногороду 5, Стирї 46, Каринтї 2, Країни 0, Побєрежа 90, Тироло 16, Чєхїї 1747, Морави 881, Шлєска 237, Галичини 2620, Буковини 805, Далїмачїї 6. — разом 8361. — В реальних школах: долішньої Авєстрї 1021, горішньої 20, Сольногороду 2, Стирї 10, Каринтї 1, Країни 1, Побєрежа 69, Тироло 3, Чєхїї 804, Морави 726, Шлєска 203, Галичини 374, Буковини 248, Далїмачїї 1, — разом 3.490. — В мужєських семінариях учительських: долішньої Авєстрї 2, Побєрежа 1, Чєхїї 3, Галичини 114, Буковини 5; в нинішних краях не було учеників жидів в учительських семінариях. В жєньських учительських семінариях: долішньої Авєстрї 21, Стирї 1, Побєрежа 1, Тироло 1, Чєхїї 9, Морави 3, Шлєска 4, Галичини 18, Буковини 26. — В торговельних школах дол. Авєстрї 3.198, горішньої 20, Сольногороду 2, Стирї 41, Каринтї 1, Квєїни 2, Побєрежа 44, Тироло 5, Чєхїї 1.350, Морави 332, Шлєска 57, Галичини 128, Буковини 233. В промислових школах: дол. Авєстрї 1.311, горішньої 1, Сольногороду 3, Стирї 13, Країни 1, Побєрежа 9, Чєхїї 460, Морави 269, Шлєска 111, Галичини 1.198, Буковини 223.

— Процєс кн. Чїгі. В Італїї заборонєно зак о-бороти пєвстанців.

ном продавати за границю образи славних італійських малярїв. Сєму законєви не повинувєв ся кн. Чїгі і продав образ Боттїчєлїєго, в наслїдок того прокуратория обжалувала єго, а суд приказєв єму заплатити 315.000 франків до державної каси, бо тільки виносила вартїсть об-разу.

— Пруский цивілізатор. Перед карним судом в Ерфуртї ставєв дня 16. с. м. редактор виходячої там газєти «Tribüne» за оскорбу чєсти пруского лїйтнанта Оскара Фїшєра, котрої піби допустив ся в той спосіб, що описєв в газєті і подаєв до публичної відомости, як той Фїшєр збиткує ся над бідним мурином, котрого привіз з собою із східної Африки. В газєті було сказано, що знатні дами в Берлїнї звєли мурина на злу дорогу (се також характеристика для пруских цивілізаторїв), а Фїшєр бив опісля мурина палицями із шкїри нїлєвого коня. До розправи станєв сам Фїшєр і сказєв, що єго слуга, мурин Йоннос Гашїне, був в Африці дуже добрий і він длятого взяв єго з собою до Европи, але зробив з ним (18-лїтним хлопаком) контракт, в котрїм вимовив собі, що єму будє вільно мурина бити. Отже й бив, бо мурин в Берлїнї попусувєв ся. Бив єго паличкою із шкїри рїноцєроса грубости пальця, казєв єму розібрати ся до нага, покласти ся на землю і так бив єго по плєчах. Сусїди, що стають за сьвідків, кажуть, що той цивілізатор дуже часто збиткуєв ся так над мурином; як замкаєв дєрї на ключ, лиш було чути страшєнні крики мурина і удари лїйтнанта. Один із сьвідків каже, що коли Гашїне показєв єму свої плєчї, то він начислив на них 25 басаманів забїглих кровю, таких грубих як та палиця, котрою лїйтнант бив мурина. Такі самі басамани були й на шїї, а лїйтнант оправдуєв ся тим, що мурин не хотїв спокїєно лєжати та цє й думєв боро-нити ся. Коли судия сказєв до того цивілізатора, що то прєці не по людєски бити так чоло-віка, то той цивілізатор відповїв, що в Африці цє не так бють! — Суд цє не видає вироку, бо постановив переслухати ще дальших сьвідків і придивити ся тим палицям, якими Фїшєр бив мурина. Ось маєте пруского цивілізатора! А німецький цїсар розпїнає ся за таку цивілізацію в Китаю!

— Хлопський бунт в Румунїї. Вїсти про заворушєня сєлян в Будї потверджують ся в цілій основі. З Букарєшту доносять телеграфїчно, що під-прєфект, за яким гнали хлопи з колами і косами, помер в наслїдок серцєвого удару. (Підпрєфект поїхєв був до Будї, щоби стягати новий податок від горївки). Прикликєно війско обкидєвано камїнем, так що капїтан приказєв ужити оружє. Трєх сєлян погїбло на мїцци, а сїмох є ранєних.

— Конкурси. Нотарїальна палата у Львові оголошєє конкурс на опорожнєну посаду нотаря в Монастирїсках. Поданя можна вносити до 20. падолиста с. р. — Старєство в Ярославї розписєє конкурс на обсаду ново-створєної 3-ї аптеки в Ярославї. Поданя можна вносити до 6. тижнїв. — Урядова Gazeta Lwowska оголошєє конкурс на посаду залїзничого лїкаря в Дрогобичи з рєчєнцєм внесєня подань до 20. падолиста 1900.

— Дрїбні вїсти. В Турїльчу, коло Скали над Збручом, помер Альбїн Слонєцкїй, поміщик, в 55. роцї житя. — В Берлїнї, столицї Німєччини, відбудє ся вистєва ослєв в днях від 18. до 20. падолиста с. р. — Болєслав Пєтрошинський, 70-лїтний старєць з Бродїв, за позичєні гроші купив револьвєр і хотїв в суботу застрїлити ся. Та старєча рука здрїгнулась в послїдній хвилї і куля ранила Пєтрошинського смертєльно, але не убила єго на мїцци.

Телеграми.

Вїдєнь, 30. жовтня. Вчєра о год. 11. рано в двірєкїй кашлицї відбудєло ся вїнчанє архикняжної Марїї Імакуляти Райнєрїї з князєм Робєр-том Вїртємбєрґским в прїсутности цїсаря, цїсарської родини, достойчиків і князя Николєя Вїртємбєрґського. На гальовім обїдї у архикнязя Райнєра, який відбудєв ся вчєра по полудни в чєсть новоженців, великий майстер цєрємонїї зїмлїв і доперва по хвилї вернув до прїтомности.

Рим, 30. жовтня. Папа приймаєв вчєра в костєлї св. Пєтра числєнних паломників, між ними коло 100 осіб з Галичини.

Льондон, 30. жовтня. Бюро Райтєра доносить з Паотінгфу 23. с. м. Німецькі, францускі і італїйскї війська обсадили Паотінгфу. Англїйський віддїл розбив табор на півнїч від міста. Начальник провінціального скарбу, Китаєц, арєштєваний за варварєства, сповнєні на місіонарих і станє під суд заступників вєєх держєв.

Льондон, 30. жовтня. З Каттєну доносять під д. 27. с. м., що повстанє в окрузї Гуйчєнфу змагає ся, а цїсарскї війська не мають сили по-

¹⁾ Сьвіт з р. 1882. стр. 241.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд весп. особ.		до Львова		Поїзд посп. особ.		зі Львова	
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	1:53	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галапу), Станиславова	2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.	6:43	до Станиславова, П.двисокого, Потутор				
7:45	з Янова	6:35	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)				
8:00	на дв. головний	2:55	до Янова				
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:07	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Чернівців, Станиславова				
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова				
11:45	з Ядослава і Любачова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не- ділі і свята				
11:55	зі Станиславова (Керсезе, Потутор)	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята				
12:55	з Янова	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.				
3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер				
5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:30	до Рищева, Хирова, Любачова				
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. голов.	Ніч					
2:35	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	6:10	до Станиславова				
5:45	з Кракова	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно				
5:55	з Чернівців, Іцкан	12:40	6:30 до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
Ніч		7:10	до Тернополя дворець головний				
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	7:33	дворець Підзамче				
8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	7:25	до Сокаля і Рави рускої				
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.	7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. в нед. і сьв.)				
9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
8:40	9:45 з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	10:40	до Чернівців і Іцкан				
2:31	10:00 з Чернівців, Букарешту, Гусятин, Потутор	10:50	до Кракова, Відня, Варшави				
12:20	10:15 з Лавочного (пешту) Хирова	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і				
	10:12 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	11:25	дв. Підз.				
	10:30 на дв. голов.	4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора				
	12:05 зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.				
	3:12 з Підволочиск на дворець Підзамче						
	3:35 на дворець головний						

ЗАМІТКА: Гога міста чекать ся від 6 годки вечером до 5 годки 59 минут рано.
Час середно-європейскій рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Країнских ч. 5) уділяє інформації в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні коронові
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи товариства кредитового земского
- 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 5 % облігації Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі денним.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митрол. і Прєосв. Еп. Ординариятм всіх трех євархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зваради, збіжє в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гварандийних з днем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	"	—	"	
спеціальна	1.684	"	80	"	
Фонд основний	72.000	"	—	"	
емеритальний	18.166	"	60	"	

Тарифи «Дністера» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпрєволочно. До кінця 1899 року вивосили виплаченє шкоди 1.669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністера» приймає Банк краєвий і Наси ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гварандию і видає поліси і квїти в рускім язиці. Зголошеня о уділенє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Дністера», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізїи 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просьвіти»).

уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященики, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єше полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 %.

Удїл членський вивосить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведенє ритовничє малярства шильдів, відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Генрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч аптеки Вл. Миколяша). Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіальних. Шильди мальовані на шклї, дереві, блясі та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрєстів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металїв, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузики до упряжи та ліберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шаблонї. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко!

Інформації і посередництво до заключєня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЕВИХ в найкористнійших комбїнаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезпеч. «Дністеръ» на 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адм.

Всілякі КУПОНИ
Вильсовані
Цінні папєрі
виплачує без потрученя провізїї або коптїв
Контора вимїни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО.